



Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Magdalena Grzywacz

Codzienny heroizm Polaków ratujących Żydów

Publikowane od

21.04.2017 00:00:00

Publikowane do

21.05.2017 00:00:00



Największy odsetek Sprawiedliwych wśród Narodów Świata stanowią Polacy. O naszych bohaterskich rodakach, narażających w latach wojny i okupacji własne

życie, by ratować żydowskich współbraci, mówili prelegenci podczas konferencji naukowej zorganizowanej w czwartek 20 kwietnia 2017 r. w mławskim oddziale Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie.

Konferencję pod hasłem „Codzienny heroizm – o Polakach ratujących Żydów w czasie II Wojny Światowej. Północne Mazowsze” rozpoczęło wystąpienie Mirosława Koźlakiewicza. Były poseł na Sejm RP przywoływał sylwetki osób, dzięki którym prawda o prześladowaniu Żydów i niemieckich obozach koncentracyjnych mogła ujrzeć światło dzienne: rotmistrza Witolda Pileckiego i słynnego kuriera z Warszawy – Jana Karskiego. Przypominał, na jak wielkie niebezpieczeństwo narażali się Polacy ratujący Żydów, każda forma niesionej im pomocy groziła śmiercią.

Temu ostatniemu zagadnieniu przyjrzał się bliżej Tomasz Sudoł z Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięi Narodowej. Jak mówił, wszelkim aktom pomocy Żydom przeciwstawiła się silnie niemiecka propaganda. Do wyobraźni odbiorców mocno przemawiały m.in. plakaty sugerujące, że Żydzi roznoszą tyfus plamisty oraz obwieszczenia informujące o karze śmierci dla osób udzielających Żydom pomocy. Wielu Polaków rzeczywiście to odstraszało, jednak znaczne grono naszych rodaków nie poddało się niemieckiej propagandzie. Dowodami na to są: powstanie organizacji Żegota (dzięki niej na terenie Polski schronienie znalazło ok. 10 000 tys. Żydów, z czego ok. 4000 w samej Warszawie), druk i kolportaż publikacji podziemnych, wydawanie fałszywych dokumentów, działalność podziemnych sądów karzących za akty niesprawiedliwości czy wreszcie aktywność polskiego rządu na uchodźctwie. Szacuje się, że na terenie Polski ocalało od 50 do 60 tys. Żydów, zaś za pomoc przedstawicielom tej narodowości zamordowano ok. 900 Polaków. W gronie Sprawiedliwych wśród Narodów Świata jest 6620 naszych rodaków.

Jedną z osób uhonorowanych tym tytułem była Zofia Kossak-Szczucka – katolicka pisarka ratująca Żydów, wnuczka słynnego malarza Juliusza Kossaka. O jej życiu, działalności i twórczości literackiej mówił wykładowca Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie dr Arkadiusz Meller. Znana pisarka XX-lecia międzywojennego, w czasach II wojny światowej podejmowała inicjatywy mające na celu ochronę ludności żydowskiej. Redagowała pismo konspiracyjne „Polska Żyje”; współtworzyła Front Odrodzenia Polski, Żegotę i Społeczną Organizację Samoobrony; pomagała uciekinierom z getta krakowskiego. Szczególnie wrażliwa była na los dzieci żydowskich. Głośny był jej manifest zatytułowany „Protest”, wywieszany w formie ulotki-plakatu na murach warszawskich kamienic. Po przypadkowym

aresztowaniu przez Niemców, trafiła do obozu Auschwitz (swoje przeżycia z tamtego okresu opisała w książce „Z otchłani”). – To postać wyjątkowa i heroiczna, o której powinniśmy pamiętać na równi z Ireną Sendlerową – kończył swoje wystąpienie dr Arkadiusz Meller.

Wydaną w zeszłym roku nakładem Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej książkę „Materiały źródłowe do historii Żydów Mławy i powiatu mławskiego w XVIII-XX wieku” zaprezentował Andrzej Grochowski, który zgromadził i opracował zamieszczone w niej dokumenty. Cenny nie tylko dla historyków i archiwistów, ale też wszystkich zainteresowanych dziejami regionu zbiór obejmuje m.in. materiały związane z aktywnością religijną, gospodarczą, ekonomiczną i polityczną tutejszych Żydów, ich przesiedlaniem poza obszar miasta i strefy nadgranicznej oraz oczywiście samą Zagładą. – To publikacja silnie związana z polskim wydaniem „Księgi pamięci Żydów mławskich” [Stacja Naukowa im. prof. Stanisława Herbsta w Mławie, 2016 – przyp. KN] – wskazywał Andrzej Grochowski

Na czwartkowej konferencji nie wygłoszono prelekcji o Jerzym Śliwczyńskim – Sprawiedliwym wśród Narodów. Organizator zapewnia jednak, że referat znajdzie się w publikacji podsumowującej wydarzenie.

Organizatorami konferencji były Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Warszawie oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie. Jej pokłosem jest prezentowana w holu mławskiego Wydziału Elektroniki, Dziennikarstwa i Technik Multimedialnych PWSZ wystawa „Codzienny heroizm. O Polakach ratujących Żydów”. Ekspozycję można zwiedzać do końca maja.

Krzysztof Napierski / UMM













Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/arttykul/codzienny-heroizm-polakow-ratujacych-zydow>